

Jan Klápště: *Archeologie středověké vesnice v Čechách (1990–1997)*

Príspevok vychází z názoru, že dnešní stav archeologického výzkumu české středověké vesnice a vesnického prostředí není vhodný k problémové bilanci. Některá v podstatných témata se v nedávné době dočkala základních řešení a lze o nich sotva říci něco podstatně nového. V tomto ohledu můžeme v první řadě jmenovat soubor poznatků o počátcích vesnice mladšího středověku a obecné docenění významu vrcholné středověkých strukturálních změn. Zároveň se začaly rozvíjet nově směřované projekty, především výzkum vnitřní struktury raně středověkých vsí a výzkum jader žijících vesnic. Jejich dosavadní výsledky zatím přibližují dílčí předběžné zprávy, na zevrubnější publikace si ještě počkáme. Nacházíme se tedy v „běžných“ letech, kdy přibývají poznatky a zkušenosti a zároveň se tak chystá situace umožňující nějaký výraznější posun našich znalostí.

Přesto ale nepochybujeme o tom, že nynější archeologie české středověké vesnice a vesnického prostředí zasluhuje soustředěnou pozornost. Prvořadý úkol spatřujeme ve zcela elementárním kroku, v přehledu bádání. Uspořádání archeologie v Čechách se totiž v letech 1990–1997 značně změnilo. V dlouhé řadě předchozích let se rozhodující část výzkumu středověké vesnice (ve smyslu kvality i kvantity) soustřeďovala do Archeologického ústavu ČSAV. Postupně, už v 70. a 80. letech, se jednoznačné postavení ústavu uvolňovalo, teprve po roce 1989 však začal výrazný posun, související prvotně s novým konceptem struktury archeologických institucí. Také v archeologii středověké vesnice přestal dominovat program vycházející z Archeologického ústavu. Důsledek byl o to zásadnější, že program pražského ústavu nespočíval na dlouhodobém výzkumu několika málo dobře vybraných lokalit, ale opíral se o strategii mozaiky a později i o strategii regionálního studia, tj. o dva spojené koncepty, které se v ideálním záměru vztahovaly k české zemi jako celku. V dnes změněné situaci Archeologický ústav zatím setrvává v jakémsi prodloužení dřívějšího stavu, dříve nebo později však bude muset svůj podíl na výzkumu středověké vesnice nově definovat. Tuto definici komplikuje několik faktorů, především však okolnost, že náš obor na cestě k „normálu“, tj. k vytvoření souvislé sítě regionálních archeologických pracovišť, ustnul. V souhrnu dnes archeologie středověké vesnice patří do programu několika institucí, mnohé z nich provádějí terénní (vesměs záchranný) výzkum a na několika místech jsou řešeny otázky teoretické povahy. Zároveň se ale nacházíme v poněkud paradoxní situaci. Před řadou let právě snahy o rozvoj archeologie středověké vesnice vyvolaly součinnost archeologů z českých zemí a Slovenska a mj. založily i tradici našich společných konferencí. V Čechách dnes ale dříve samozřejmá obecná znalost směřování různých institucí chybí. Výzkum středověké vesnice přitom nepřestal být tématem se značně širokým společným jmenovatelem a tak stojíme před otázkou, dokážeme-li ve změněných podmínkách postupovat shodně s podstatou řešených úkolů a alespoň v některých ohledech sledovat určitý spojitý výzkumný program.

Bližší pohled na současný stav archeologie české středověké vesnice a vesnického prostředí nejsem schopen umožnit bibliografie prací z let 1990–1997. Její sestavování vedla snaha o široce založený souhrn, v časovém ohledu sahající od raného středověku do časného novověku. Nedovedeme však vyloučit, že některé cenné položky nebyly evidovány. Náleží-li bibliografické přehledy k našim společným potřebám, měly by tyto nedostatky být odstraněny dalšími dokonalejšími projekty. Na tomto místě nezbývá než doufat, že předkládaná bibliografie přibližuje základní tendence působící v naší specializaci.

Poznámka: Bibliografie čerpala z různých podkladů, zvláště důležitou pomocí byly údaje z bibliografie české archeologie vedené v AÚ AV ČR. Paní M. Drašnarové, která ji sestavuje, patří naše upřímné poděkování za volný přístup k evidovaným datům.

Snad u každé bibliografie se pořadatelé potýkají se strnulým schématem, které si sami určili. Náš přehled vynechal literaturu překračující rámec odborné produkce. A tak nezbývá, než jednu „nesystémovou“ položku doplnit alespoň na okraj:

Smetánka, Z. 1992: *Legenda o Ostojovi. Archeologie obyčejného života v raně středověkých Čechách*. Mladá fronta Praha.

VESNICE A VESNICKÉ PROSTŘEDÍ

Bibliografie archeologie středověku v Čechách (1990–1997)

DORF UND LÄNDLICHE BESIEDLUNG

Bibliographie zur Archäologie des Mittelalters in Böhmen (1990–1997)

OBSAH

1. Přehledy výzkumu
2. Obecná problematika
3. Regionální studie
4. Vesnice
5. Vesnický dům
6. Dvory
7. Sakrální stavby
8. Pohřebiště
9. „Otevřená“ krajina
10. Zemědělství a výživa
11. Neagrární výroba
12. Hmotná kultura
13. Duchovní svět
14. Kontaktní obory
- 14.1. Historie a etnografie
- 14.2. Klimatologie
- 14.3. Archeobotanika
- 14.4. Archeozoologie

INHALT

1. Forschungsübersichten
2. Allgemeine Probleme
3. Regionale Siedlungsforschung
4. Einzelne Dorfsiedlungen
5. Dorfhaus
6. Höfe
7. Sakrale Bauten
8. Gräberfelder und Friedhöfe
9. „Offene“ Landschaft
10. Landwirtschaft und Ernährung
11. Nichtlandwirtschaftliche Produktion
12. Materielle Kultur
13. Geistige Welt
14. Nachbarwissenschaften
- 14.1. Geschichte und Ethnographie
- 14.2. Klimatologie
- 14.3. Archäobotanik
- 14.4. Archäozoologie

1. Přehledy výzkumu – Forschungsübersichten

Beranová, M.–Váňa, Z.–Krumphanzlová, Z. 1991: *Bohemia in the 6th–12th centuries*, in: *Archaeology in Bohemia 1986–1990*. Praha, 35–43.

Bubeník, J. 1991: *The archaeology of the early Middle Ages (6th–12th centuries). On the present state of early Medieval archaeology in Bohemia*, in: *Archaeology in Bohemia 1986–1990*. Praha, 27–34.

Gojda, M. 1991: *The ancient Slavs. Settlement and Society*. Edinburgh.

Klápště, J.–Smetánka, Z. 1996: *The Archaeology of Medieval Villages in Bohemia and Moravia (Czech Republic), Ruralia I, Památky archeologické – Supplementum 5*, 331–338.

Richter, M.–Smetánka, Z. 1991: *Medieval archaeology, 1986–1990 (Traditions and perspective)*, in: *Archaeology in Bohemia 1986–1990*. Praha, 44–55.

Smetánka, Z.–Žegklitz, J. 1990: *Post-mediaeval archaeology in Bohemia and its problems – Postmedievalní archeologie v Čechách a její problémy*, in: *Studies in postmediaeval archaeology 1*. Prague, 7–21.

2. Obecná problematika – Allgemeine Probleme

Bubeník, J. 1990: *K současnému stavu archeologie raného středověku v Čechách – Zum gegenwärtigen Stand der Archäologie des frühen Mittelalters in Böhmen*, *Archeologické rozhledy* 42, 343–352.

Bubeník, J. 1993: *Příspěvek k poznání rozsahu a rozvoje osídlení Čech ve starší až střední době hradištní – Beitrag zur Erkennung des Umfangs und der Entfaltung der Besiedlung von Böhmen in der älteren bis mittleren Burgwallzeit*, *Archeologické rozhledy* 45, 57–71.

Gojda, M. 1990: *A comparative study of Czech and British medieval rural settlement archaeology: towards whole landscapes*, in: *From the Baltic to the Black Sea*. London, 96–109.

Gojda, M. 1992: *Early medieval settlement study in Bohemia: tradition and perspectives – Studium raně středověkého osídlení v Čechách: tradice a perspektivy*, *Památky archeologické* 83/1, 174–180.

Gojda, M. 1997: *Letecká archeologie v Čechách – Aerial archaeology in Bohemia*, *Archeologické rozhledy* 48, 173–176.

Charvát, P. 1990: *Plus ultra: kolonizace a její mechanismy v předindustriální společnosti – Plus-ultra: colonization and its mechanism in Pre-industrial societies*, *Památky archeologické* 81, 458–465.

Charvát, P. 1994: *De Theutonicis uxoribusque eorum: Etnicita v archeologii středověkých Čech – De Theutonicis uxoribusque eorum: The ethnicity in medieval archaeological finds in Bohemia*, *Listy filologické* 117, 32–36.

- Charvátová, K. 1997: Central-place village layouts once again, in: *Život v archeologii středověku*. Praha, 270–279.
- Klápště, J. 1991: Studies of structural change in medieval settlement in Bohemia, *Antiquity* 65, 396–405.
- Klápště, J. 1992: Das 12.–14. Jahrhundert vom Gesichtspunkt der böhmischen Archäologie, *Sborník Národního muzea v Praze, řada A, přírodní vědy*, 46, č. 3–4, 113–115.
- Klápště, J. 1994: Změna. Středověká transformace a její předpoklady – Transformation. La transformation médiévale et ses conditions préalables, *Mediaevalia archaeologica Bohemica* 1993, *Památky archeologické – Supplementum* 2, 9–59.
- Klápště, J. 1995: Stadt und Umland. Vom Wandel einer Landschaft im Zuge der Urbanisierung, in: Brachmann, H. (ed.) *Burg – Burgstadt – Stadt. Zur Genese mittelalterlicher nichtagrarischer Zentren in Ostmitteleuropa*. Berlin, 207–211.
- Kuna, M.–Klápště, J. 1990: Poznámky ke koncepci terénní archeologické práce – On the character and concepts of field work in contemporary Czech archaeology, *Archeologické rozhledy* 42, 435–445.
- Meduna, P. 1992: K vnitřní struktuře raněstředověkých sídlišť – Zur inneren Struktur der frühmittelalterlichen Siedlungen, *Archaeologia historica* 17, 281–289.
- Meduna, P. 1994: K otázkám vývoje osídlení raného středověku v severozápadních Čechách, in: J. Beneš–V. Brůna (eds.), *Archeologie a krajinná ekologie*. Most, 112–125.
- Militký, J.–Vařeka, P. 1997: Nové archeologické výzkumy středověké a novověké vesnice v jižních Čechách, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 10, 39–40.
- Nováček, K.–Vařeka, P. 1997: Archeologický výzkum žijících vesnic středověkého původu v Čechách – Archaeological research of present – day villages of a medieval origin in Bohemia, *Archeologie ve středních Čechách* 1, 429–444.
- Smetánka, Z. 1992: Nucleated settlements in Bohemia between 1200–1300, in: *Medieval Europe 1992*, vol. 8, *Rural Settlement*. York, 139–144.
- Smetánka, Z. 1992: Únětice and Levý Hradec in the 12th century: the results of recent field work – Únětice a Levý Hradec ve 12. století: výsledky povrchového průzkumu, *Archeologické rozhledy* 44, 231–242.
- ### 3. Regionální studie - Regionale Siedlungsforschung
- Bařtová, D.–Bařta, J. 1990: Slovanské osídlení v povodí horní Radbuzy – Die slawische Kolonisierung im Flussgebiet der oberen Radbuza, *Sborník Západočeského muzea v Plzni, Historie* 5, 5–58.
- Beneš, A. 1994: Dečtensko před počátkem psaných dějin, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech* 31, 153–159.
- Benešová, J. 1995: Příspěvek ke slovanskému osídlení východních a severovýchodních Čech – Beitrag zur slawischen Besiedlung in Ost- und Südostböhmen, *Pojizerský sborník* 2, 110–141.
- Blažek, J.–Černá, E.–Velimský, T. 1995: Zur Siedlungsgeschichte der böhmischen Seite des Erzgebirges, *Germania* 73, 463–479.
- Bubeník, J. 1990: Slovanské osídlení středního Poohří a počátky Žatec, *Sborník okresního archivu v Lounech* 3, 1–5.
- Bubeník, J. 1991: Slovanské osídlení středního Poohří a jeho přírodní poměry. Vztah osídlení k rekonstruovatelnému vegetačním jednotkám – Slawische Besiedlung des mittleren Egergebietes und seine Naturbedingungen. Verhältnisse der Besiedlungen zu den rekonstruierten Vegetationseinheiten, *Archeologické rozhledy* 43, 120–132.
- Černá, E.–Meduna, P. 1991: Die Entwicklung der frühmittelalterlichen Siedlungsstruktur im Pětipsy-Becken auf Grund der Ergebnisse der systematischen Landesaufnahme, *Veröffentlichungen des Museums für Ur- und Frühgeschichte Potsdam* 25, 135–140.
- Doubová, M. 1990: Příspěvek k počátkům slovanského osídlení Plzeňska – Anfänge der slawischen Besiedlung in der Gegend von Pilsen, *Zprávy ČSSA, supplementum* 11, 28–54, 60–70.
- Fiala, J. 1993: Osídlení Sedlečka na přelomu 12. a 13. století – Die Besiedlung des Gebietes von Sedlec an der Wende vom 12. zum 13. Jahrhundert, *Minulosti Západočeského kraje* 28 (1992), 33–83.
- Frolik, J.–Sigl, J. 1995: Chrudimsko v raném středověku. Vývoj osídlení a jeho proměny – Chrudim Region (East Bohemia) in the Early Middle Ages. Development of Settlement and Related Structural Changes. Hradec Králové.
- Fröhlich, J. 1993: Pravěk a slovanské osídlení povodí Skalice – Die urzeitliche und slawische Besiedlung im Flussgebiet der Skalice, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 8, 35–48.
- Gojda, M. 1990: The lower Vltava basin: an attempt at a regional approach to the settlement history of the early Middle Ages, in: *From the Baltic to the Black Sea*. London, 219–235.
- Charvátová, K. 1992: Kolonizace plaského kláštera 1145–1250, *Muzejní a vlastivědná práce* 30 (100), č. 2, 73–83.
- Charvátová, K. 1993: Settlement patterns within the domain of Plasy abbey, Bohemia: 1100–1400 A. D. – Osídlení na panství plaského kláštera, *Čechy: 12.–14. století, Památky archeologické* 84, 120–147.
- Charvátová, K. 1995: Vývoj osídlení na panství kláštera v Teplé ve 13. století – Die Entwicklung der Besiedlung auf dem Herrschaftsgut des Klosters Teplá im 13. Jahrhundert, *Historická geografie* 28, 71–91.

- Ježek, M. 1997: Hospodářský region středověkého města – Die Wirtschaftsregion der mittelalterlichen Stadt, in: *Život v archeologii středověku*. Praha, 309–320.
- Kašička, F.–Nechvátal, B. 1992: Oblast Hluboké nad Vltavou – vývoj a stavební podoba středověkých sídlišť do husitského období – Gebiet Hlubokás a.d. Moldau – Entwicklung und Baugestalt der mittelalterlichen Siedlungen bis zur Hussitenzeit, *Archaeologia historica* 17, 291–303.
- Klápsťe, J. 1994: Paměť krajiny středověkého Mostecka – Das Landschaftsgebiet Most als Zeuge des Mittelalters. Most.
- Klápsťe, J. 1997: Das mittelalterliche Most und das Moster Land: Die Stadt und ihre Region, in: *Život v archeologii středověku*. Praha, 327–341.
- Krajč, R. 1993: Archäologie und Besiedlungsgeschichte im Gebiet von Tábor, Südböhmen, in: *Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen*. 2. Treffen 24. bis 26. Juni 1992 in Tábor. Resümee der Vorträge. Degendorf und Tábor, 42–44.
- Kuna, M.–Zvelebil, M.–Foster, P. J.–Dreslerová, D. 1993: Field survey and landscape archaeology research design: methodology of a regional field survey in Bohemia, *Památky archeologické* 84, 110–130.
- Meduna, P. 1991: On the early medieval settlement structure of NW Bohemia: investigation of the drainage area of the Lomský- and Loučenský-potok, in: *Archaeology in Bohemia 1986–1990*. Praha, 185–190.
- Meduna, P.–Černá, E. 1991: Settlement structure of the early Middle Ages in northwest Bohemia: investigations of the Pětipisy basin area, *Antiquity* 65, 388–395.
- Meduna, P.–Černá, E. 1992: K vnitřní struktuře osídlení raného středověku v SZ Čechách. Výzkum oblasti Pětipiské pánve – Zur Siedlungsstruktur des Frühmittelalters in NW-Böhmen (Erforschung des Gebietes von Pětipisy-Becken), *Archeologické rozhledy* 44, 77–93.
- Michálek, J. 1995: Pravěk a časně středověké osídlení Šumavy v okrese Český Krumlov a Prachatic, in: M. Ortmeier (ed.), *Steine und Scherben. Neue archäologische Funde im Landkreis Freyung-Grafenau*. Finsterau, 40–46, 95, 96, 98–99.
- Nechvátal, B. 1994: Donace Bojemily, manželky Bavora ze Strakonice a nejstarší zpráva o Radomyšli u Strakonice, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech* 31, 77–86.
- Nováček, K. 1995: Zaniklé náhorní osídlení na Jincecku (K formám vrcholně středověké kolonizace brdského lesa) – Extinct upland settlement in Jince area, *Podbrdsko* 2, 7–37.
- Richterová, J. 1996: Středověké osídlení v povodí středního toku Rokytky – Die mittelalterliche Besiedlung im Einzugsgebiet des mittleren Laufes des Baches Rokytka, *Archaeologica Pragensia* 12, 273–307.
- Sigl, J. 1992: K osídlení nejbližšího zázemí kláštera v Opatovicích nad Labem ve světle nových archeologických průzkumů – Besiedlung des anliegenden Hinterlandes des Klosters in Opatovice an der Elbe im Lichte neuer archäologischer Ausgrabungen, *Východočeský sborník historický* 2, 33–44.
- Velimský, T. 1992: Ke vzniku mašřovského územního a majetkového celku, *Muzejní a vlastivědná práce* 30 (100), 156–169.
- Velimský, T. 1995: K problematice rané kolonizace 12. století v Českém středohoří a vzniku feudální pozemkové držby – Zur Problematik der frühen Kolonisation des 12. Jh. im Böhmischem Mittelgebirge und zur Entstehung des feudalen Grundbesitzes, *Medievalia Historica Bohemica* 4, 81–123.
- Velimský, T. 1996: Die Entstehung des Besitzes in Mašřov (Nordwestböhmen) und die Umstände seiner Schenkung an die Zisterzienserabtei Waldsassen, in: *Cisterciáci ve středověkém českém státě* (ed. Kinder, T. N.). Cîteaux, 205–215.
- Zápotocký, M. 1992: Raně středověké sídelní komory na dolní Ohři – Frühmittelalterliche Siedlungskammern im unteren Flussgebiet der Eger, *Archeologické rozhledy* 44, 185–215.
4. Vesnice – Einzelne Dorfsiedlungen
- Anderle, J.–Nováček, K. 1990: Zaniklý středověký sídelní komplex Neslívky – Der abgekommene mittelalterliche Siedlungskomplex Neslívky, *Archaeologia historica* 15, 251–260.
- Anderle, J.–Rožmberský, P. 1994: Zaniklý Kokot, ves a šlechtická sídla – Verschwundener Kokot, das Dorf und Edelsitze, *Castellologica bohemia* 4, 175–184.
- Brom, Z. 1992: Zaniklá středověká osada Jenišovice u Milevska, *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích* 29, č. 2, 97–101.
- Březinová, H. 1996: Zaniklé vesnice na arcibiskupském panství řečickém. Část 2, *Vlastivědný sborník Pelhřimovska* 7, 37–46.
- Bubník, J.–Rathouský, M. 1992: Nově objevené sídliště na strategickém návrší u Kličína (obec Žatec, okr. Louny), *Archeologické rozhledy* 44, 124–128.
- Burian, V. 1995: Příspěvek k dějinám Deštné, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech* 32, 128–130.
- Čurda, T. 1994: Archeologický výzkum v Pardubičkách – Archaeological excavations at Pardubičky, *Zpravo-daj muzea v Hradci Králové* 20, 96–100.
- Dragoun, B. 1993: Zaniklá osada Studénky, kat. Jestřebí, kat. Nové Město nad Metují, okr. Náchod, *Pojizví* 1, 63–70.
- Durdík, T.–Chotěbor, P.–Sakařová, J. 1991: Povrchový průzkum tvrzíšť a zaniklé středověké vesnice Mastnice – Oberflächenuntersuchung der Burgstätten und des untergegangenen mittelalterlichen Dorfes Mastnice, *Castellologica bohemia* 2, 213–223.

- Dvořák, J. 1991: Zaniklé vesnice na Černovicku, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 28, č. 3, 233–239.
- Ernéc, M.–Vařeka, P.–Zavřel, P. 1997: Nové doklady osídlení 13. století na Českokrumlovsku – New Archaeological Evidence of the 13th Century Settlement in the Český Krumlov Region, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 10, 41–57.
- Foud, K.–Karel, T. 1993: Zaniklá středověká osada Štěpánovice, Severní Plzeňsko. Vlastivědná ročenka. Mariánská Týnice, 38–40.
- Frolík, J. 1990: Nález raně středověké keramiky ze sečské přehrady na Chrudimsku – Finds of early medieval pottery from the Seč dam (Chrudim region), Zpravodaj KMVČ, společenské vědy 17, č. 1, 70–77.
- Frolík, J. 1991: Přední Kopanina, in: XIIth Congress Bratislava, 1–7 september 1991, Czecho-Slovakia. A guide to the excursions. Bratislava, 39.
- Fröhlich, J. 1990: Vesnice zaniklé roku 1579 v oboře u Kratochvíle – Die 1579 im Gehege von Kratochvíle bei Netolice in Südböhmen verwüsteten Dörfer, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 7, 151–160.
- Fröhlich, J. 1990: Zaniklá vesnice a tvrz Božejovice, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 27, č. 2, 124–128.
- Fröhlich, J. 1994: K lokalizaci zaniklých středověkých osad v okrese Písek a přilehlých územích, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 31, 159–165.
- Fröhlich, J. 1996: Dvě zaniklé středověké vesnice ve středním Povltaví (Lhota a Lhotka) – Zwei untergegangenen Dörfer im Bezirk Písek, Muzejní a vlastivědná práce – Časopis Společnosti přátel starožitností 34 (104), 96–103.
- Fröhlich, J.–Koppová, E. 1995: Archeologický výzkum u Hefmaně, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 32, 49.
- Gabriel, F. 1991: Zaniklé osady na Pacovsku, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 28, č. 2, 150–152.
- Gojda, M. 1991: Early Medieval settlements at Roztoky: the 1986–1989 excavations, in: Archaeology in Bohemia 1986–1990. Praha, 135–139.
- Gojda, M. 1991: Roztoky, in: XIIth Congress Bratislava, 1–7 september 1991, Czecho-Slovakia. A guide to the excursions. Bratislava, 36–37.
- Hrdlička, L.–Vencel, S. 1993: Stopky osídlení 13. století v obci Sopotnice – Thirteenth-century settlement traces at the community of Sopotice, district of Ústí nad Orlicí, Zpravodaj muzea v Hradci Králové 19, 87–92.
- Huml, V. 1991: Praha 10–Záběhlice. U Záběhlického zámku, Pražský sborník historický 24, 209–210.
- Charvát, P. 1997: A village in Bohemia: Močovice, c. 800–1364, in: Život v archeologii středověku. Praha, 263–269.
- Ježek, M. 1996: O poloze vsi „Pordobic“ – Zur Lage des Dorfs „Pordobic“, Východočeský sborník historický 5, 15–28.
- Kotzya, O.–Smetana, J. 1992: Zaniklá středověká osada Mury a města doksanského kláštera – Die untergegangene mittelalterliche Ortschaft Mury und die Städte des Doksaner Klosters, Archeologické rozhledy 44, 611–632.
- Kotzya, O.–Tomas, J. 1997: Kopisty na Litoměřicku. Pokus o rozlišení Českých a Německých Kopist v listinách do roku 1300 – Kopisty im Leitmeritzer Land. Ein Versuch das Böhmisches und Deutsche Kopisty in den Urkunden bis zum Jahre 1300 zu unterscheiden, in: Život v archeologii středověku. Praha, 371–381.
- Kovář, D. 1992: Zaniklá osada Přivořany u Lišova, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 29, č. 4, 246–249.
- Kovář, D. 1995: Zaniklá osada u Lišova, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 32, 93–98.
- Kudrnáč, J. 1990: Slovanská vesnická sídliště v okolí tismického hradiště na Českokrumlovsku – Slawische Dorfsiedlungen in der Umgebung des Burgwalls bei Tismice im Gebiet um Český Brod, Archeologické rozhledy 42, 369–375.
- Kudrnáč, J. 1992: Objev sídliště z 12.–13. století ve Strunkovicích n. Blanicí, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 29, č. 4, 271–272.
- Kudrnáč, J. 1994: Další archeologické objevy ve Strunkovicích nad Blanicí, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 31, 2–6.
- Kudrnáč, J. 1995: Archeologický výzkum ve Strunkovicích nad Blanicí v roce 1994, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 32, 85–92.
- Kudrnáč, J. 1996: Strunkovice nad Blanicí ve světle archeologického výzkumu v roce 1995, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 33, 165–170.
- Kudrnáč, J. 1997: Archeologický výzkum ve Strunkovicích nad Blanicí v roce 1996, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 34, 89–94.
- Lutovský, M. 1992: Sídlíštní objekt u Konětop (okr. Příbram). Příspěvek k raně středověkému osídlení středního Povltaví – Siedlungsobjekt bei Konětopy (Kreis Příbram). Beitrag zur frühmittelalterlichen Besiedlung des mittleren Moldaubeiets, Sborník Západočeského muzea v Plzni, Historie 8, 162–170.
- Mašková, P. 1994: Zaniklé středověké vesnice na Světlsku – Deserted medieval villages in the Světlá nad Sázavou region, Zpravodaj muzea v Hradci Králové 20, 115–126.

- Meduna, P. 1996: Die frühmittelalterliche Siedlung (6.–13. Jh.) auf dem Katastralgebiet Hrdlovka, Bez. Teplice, Nordwestböhmen, *Ruralia 1, Památky archeologické – Supplementum 5*, 311–313.
- Michálek, J. 1993: Eine Siedlung des 13. Jahrhunderts bei Vodňany, Kreis Strakonice (Südböhmen) in: *Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und Südböhmen. 2. Treffen 24. bis 26. Juni 1992 in Tábor. Resümee der Vorträge. Degendorf und Tábor*, 113–120.
- Michálek, J. 1997: Mittelalterliche Siedlung des 13. Jahrhunderts bei Vodňany, Kreis Strakonice (Südböhmen), in: *Z pravěku do středověku. Sborník k 70. narozeninám Vladimíra Nekudy*. Brno, 133–139.
- Militký, J. 1996: Záchraný archeologický výzkum v Česnovicích v r. 1995, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 33*, 81–85.
- Nechvátal, B. 1994: Zaniklá středověká osada Chlum-Zaluží u Radomyšle (okres Strakonice), *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 31*, 172–174.
- Nechvátal, B. 1994: Zaniklá středověká osada Lemuzy u Radomyšle, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 31*, 25–26.
- Nechvátal, B. 1996: Další záchraná akce v Radomyšli, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 33*, 225–227.
- Nováček, K. 1990: Nález sídliště z 13. století v Tochovicích, okres Příbram – Entdeckung einer Siedlung aus dem 13. Jahrhundert in Tochovice, Kreis Příbram, *Muzeum a současnost 11*, 67–78.
- Nováček, K. 1997: Příklad interpretace historického vývoje mikroreliefu: Bdeněves u Plzně – An example of the interpretation of historical development of the micro-relief: Bdeněves near Plzeň, *Archeologické rozhledy 49*, 495–503.
- Nováček, K.–Hlaváček, R. 1994: Středověké osídlení u Mýšlovic, k.ú. Těchařovice, okr. Příbram – Medieval settlement at Mýšlovice (adm. village of Těchařovice), distr. Příbram, *Archeologické rozhledy 46*, 81–96.
- Nováček, K.–Vařeka, P. 1994: Libkovice, okr. Most – záchraný archeologický výzkum (předběžná zpráva), *Mediaevalia archaeologica Bohemica 1993, Památky archeologické – Supplementum 2*, 223–224.
- Nováček, K.–Vařeka, P. (et al.) 1996: Archaeological research of present-day villages of a medieval origin in Bohemia, *Ruralia 1, Památky archeologické – Supplementum 5*, 314–325.
- Pleincrová, I. 1991: Březno, in: *XIIth Congress Bratislava, 1–7 september 1991, Czecho-Slovakia. A guide to the excursions*. Bratislava, 41–42.
- Pletzer, K. 1991: Zaniklé osady Spolí a Tukleky na Vltavotýnsku, *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 28*, č. 2, 110–116.
- Pletzer, K. 1992: K zániku vsí Česňovice a Libský u Kamenného Újezda, *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 29*, č. 4, 259–260.
- Pletzer, K. 1992: Zaniklé osady Řeka na Vltavotýnsku, *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 29*, č. 1, 38–39.
- Pletzer, K. 1992: Zaniklé osady na Vltavotýnsku, *Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 30*, č. 1, 8–16.
- Provažník, J. 1993: Splynutí středověkých vsí Círovce a Skalice, *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 33*, 117–120.
- Richterová, J. 1991: Praha 6-Nebošice. Jehněčí dvůr, *Pražský sborník historický 24*, 208.
- Richterová, J. 1991: Praha 6-Ruzyně. Staré náměstí, *Pražský sborník historický 24*, 208.
- Richterová, J. 1991: Praha 6-Horní Počernice, *Pražský sborník historický 24*, 208–209.
- Richterová, J. 1991: Praha 9-Kyje. Krčínovo náměstí, *Pražský sborník historický 24*, 209.
- Richterová, J. 1993: Praha 6-Bubeneč. Schweigrovo náměstí čp. 59, *Pražský sborník historický 26*, 213–214.
- Richterová, J. 1993: Praha 6-Vokovice. Ulice Ke dvoru, *Pražský sborník historický 26*, 215.
- Richterová, J. 1993: Praha 6-Horní Počernice, *Pražský sborník historický 26*, 215.
- Rous, P. 1995: Nález středověké keramiky u osady Ovčín u Havlíčkova Brodu – A find of medieval pottery by the hamlet of Ovčín, district of Havlíčkův Brod, *Zpravodaj muzea v Hradci Králové 21*, 124–134.
- Rous, P. 1996: Středověké sídliště na k.ú. Termesivy, o. Havlíčkův Brod – A medieval settlement on cadastral territory of the community of Termesivy, district of Havlíčkův-Brod, *Zpravodaj muzea v Hradci Králové 22*, 78–81.
- Rožmberský, P. 1993: Stav poznání středověkých zaniklých vesnic na území okresu Plzeň-sever, Severní Plzeňsko. *Vlastivědná ročenka. Mariánská Týnice*, 1–37.
- Sigl, J.–Vokolek, V. 1993: Pravěké a rané středověké osídlení okolí Choustníkovra Hradiště (okr. Trutnov), *Dissertationes historiae 1*, 141–153.
- Sigl, J.–Vokolek, V. 1994: Zpráva o průzkumu na průkopech Telecomu v oblasti MTO Staré Ždánice (okr. Pardubice) a Nechanice (okr. Hradec Králové), *Zpravodaj muzea v Hradci Králové 20*, 47–62.
- Sigl, J.–Vokolek, V. 1995: Zpráva o průzkumu trasy dálkového kabelu Pardubice–Kolin (úsek Pardubice–hranice býv. Vč. kraje), *Zpravodaj muzea v Hradci Králové 21*, 45–60.
- Simota, V. jr. 1994: Ze starších dějin Nizké Lhoty, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 31*, 263–265.
- Simota, V. jr. 1995: Sídlíště z 13. století u Pacova, *Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 32*, 132.
- Váňová, L. 1990: Zaniklá středověká ves Pecínov (obec Čestín), *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka 30/2*, 209–211.

- Vokolek, V. 1996: Středověké nálezy z Vraclavi – Medieval finds from Vrclav, Zpravodaj muzea v Hradci Králové 22, 71–77.
- Zápotocký, M.–Cvrková, M. 1993: Slovanská osada v Ústí nad Labem-Krásném Březně. Příspěvek k datování mladohradištní keramiky severočeského Polabí – Eine slawische Ansiedlung in Ústí n. L.-Krásné Březno. Beitrag zur Datierung der jungburgwallzeitlichen Keramik im nordwestböhmisches Elbegebiet, Archeologické rozhledy 45, 279–314, 363–364.
5. Vesnický dům – Dorflhaus
- Dohnal, M.–Vařeka, P. 1997: Výzkum novověké vesnické usedlosti v Srlíně (okr. Písek) – svědectví archeologických a písemných pramenů – Research of the Postmedieval Farm in Srlín (distr. of Písek), Archaeological Documentary Evidence, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 10, 84–106.
- Gabriel, F. 1994: Středověká pec ve Zbečně čp. 22, Průzkumy památek 1/1, 21–22.
- Gojda, M. 1992: Spatial patterns in the early medieval rural house: a case study, in: Medieval Europe 1992, vol. 8, Rural Settlement. York, 125–130.
- Militký, J.–Vařeka, P. 1997: Česnovice: Archeologický výzkum středověké a novověké vesnice na Českobudějovicku I. Pozdně středověký dům v usedlosti čp. 13 – Archaeological Research of the Present-Day Village of the Medieval Origin I. The Late Medieval House within the Farm No. 13, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 10, 58–79.
- Smetánka, Z. 1994: K problematice trojdielného domu v Čechách a na Moravě – A discussion of problems associated with the three-part house in Bohemia and Moravia during the period of the High and Late Middle Ages, Mediaevalia archaeologica Bohemica 1993, Památky archeologické – supplementum 2, 117–138.
- Vařeka, P. 1991: Příspěvek k problematice vypovídacích možností konstrukčních relikvů středověkého vesnického domu – Ein Beitrag zur Problematik der Aussagemöglichkeiten von Konstruktionsrelikten eines mittelalterlichen Dorflhauses, Archeologické rozhledy 43, 585–592.
- Vařeka, P. 1992: Mazanice – středověký stavební materiál v archeologických pramenech a problematika jeho interpretace – Der Lehm – ein mittelalterliches Baumaterial in den archäologischen Quellen und seine Interpretation, Sborník společnosti přátel starožitností 3, 105–110.
- Vařeka, P. 1992: Studium vesnického domu 16.–17. století a postmedievalní archeologie, in: J. Škabrada (ed.), Vesnický dům v 16. a 17. století. Fakulta architektury ČVUT Praha, 15–20.
- Vařeka, P. 1994: Konstrukce středověkého vesnického domu v Čechách a na Moravě (10.–15. století), Český lid 81, 185–200.
- Vařeka, P. 1998: Archeologie středověkého vesnického domu (Formování tradiční vesnické architektury v Evropě) – Archäologie des mittelalterlichen Dorflhauses (Formierung der traditionellen Dorfarchitektur in Europa), Český lid 85, 1–33.
6. Dvory – Höfe
- Anderle, J.–Rožmberský, P.–Švábek, V. 1993: Výsledky povrchového průzkumu cisterciáckých dvorů na Plzeňsku – Ergebnisse der Oberflächenerkundung von Zisterzienserhöfen in der Gegend Plzeň, Castellologica bohemia 3, 261–270.
- Blažek, J.–Kotýza, O. 1995: Raně středověké sídliště poblíž kostela sv. Petra a Pavla v Doksanech a otázka existence (či neexistence) zeměpanského dvora v těchto místech, in: Blažek, J.–Meduna, P. (eds.) Archeologické výzkumy v severozápadních Čechách v letech 1983–1992. Most, 213–224.
- Charvátová, K. 1990: Inventáře klášterních dvorů – Die Inventare der Klosterhöfe, Archaeologia historica 15, 125–134.
- Charvátová, K. 1993: Středověké dvory sedleckého kláštera, Památky středních Čech 7, 32–39.
- Chotěbor, P. 1991: Venkovská feudální sídla a jejich hospodářské zázemí – Feudale Landsiedlungen und ihr wirtschaftliches Hinterland, Archaeologia historica 16, 179–190.
- Meduna, P. 1992: „Curia Radunice“ a její odraz v archeologických pramenech – „Curia Radunice“ und ihr Abbild in archäologischen Quellen, Sborník společnosti přátel starožitností 3, 27–30.
7. Sakrální stavby – Sakralbauten
- Dragoun, Z. 1990: K stavebnímu vývoji kostela Stětí sv. Jana Křtitele v Hostivaři – Zur Bauentwicklung der Kirche der Enthauptung Johannes des Täufers in Prag-Hostivař, Staléta Praha 20, 100–115.
- Fröhlich, J. 1997: Archeologický výzkum kaple sv. Alžběty v Hefmani – Archäologische Ausgrabung des Presbyteriums der Kapelle der hl. Elisabeth in Hefmaň (Bez. Písek), Průzkumy památek 4, 39–40.
- Zavřel, J. 1993: Praha 6-Řepy. Kostel sv. Martina, Pražský sborník historický 26, 214.
8. Pohřebiště – Gräberfelder und Friedhöfe
- Blajerová, M.–Nechvátal, B. 1990: Demografie mladohradištního pohřebiště v Radomyšli u Strakonice a některé poznatky z antropologického výzkumu – Demographie der frühmittelalterlichen Grabstätte in Radomyšl bei Strakonice und einige Erkenntnisse anthropologischer Untersuchung, Archaeologia Historica 15, 457–473.

- Blajerová, M.–Nechvátal, B. 1993: Demographie- und Fundproblematik der slawischen frühburgwallzeitlichen Grabstätte in Radomyšl bei Strakonice und einige Erkenntnisse der anthropologischen Forschung, *Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*. Bratislava 1–7 septembre 1991. Tome 4. Bratislava, 168–180.
- Brachtel, O.–Rožmberský, P.–Švábek, V. 1990: Náhrobní kameny na Sušicku. Sušice.
- Dobeš, M.–Klápště, J. 1991: Zu den gegenwärtigen Möglichkeiten der Erforschung von Skelettgräberfeldern im nordwestlichen Böhmen, *Veröffentlichungen des Museums für Ur- und Frühgeschichte Potsdam* 25, 121–124.
- Hásková, J.–Nechvátal, B. 1993: Mladohradištní pohřebiště ve Vrbně u Mělníka a hrob s depotem denárů – Die jungburgwallzeitliche Grabstätte in Vrbno bei Mělník mit einem Denarhortfund, *Archeologické rozhledy* 45, 72–92.
- Kovářík, J. 1991: Slované kostrové pohřebiště v Praze 5-Motole – Das slawische Skelettgräberfeld in Prag 5-Motol, *Archaeologica Pragensia, supplementum, Claves archaeologicae* 1. Praha.
- Krumphanzlová, Z. 1990: Svědectví náboženského synkretismu na pohřebištích doby hradištní v Čechách – Gestaltung von Begräbnisstätten als Zeugnis des religiösen Synkretismus in Böhmen, *Archeologické rozhledy* 42, 362–368.
- Krumphanzlová, Z. 1992: Amulety ve formě miniaturních zbraní ve slovanském hrobě na pohřebišti v Želenicích – Amulette in Form von miniaturartigen Waffen in einem slawischen Grab auf der Begräbnisstätte in Želenice, *SBorník Západočeského muzea v Plzni, Historie* 8, 156–161.
- Krumphanzlová, Z. 1992: Fehlende Toten auf den slawischen Friedhöfen der Burgwallperiode in Böhmen (9.–12. Jh.), *SBorník Národního muzea v Praze, řada A, přírodní vědy*, 46, č. 3–4, 116–118.
- Lutovský, M. 1990: Slované pohřebiště v Bělčicích, okr. Strakonice – Ein slawisches Gräberfeld in Bělčice, Bez. Strakonice, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 7, 77–82.
- Lutovský, M. 1996: Láhev z raně středověkého pohřebiště v Dřevčicích, okr. Praha-východ, Muzejní a vlastivědná práce/ Časopis Společnosti přátel starožitností 34/104, 170.
- Nechvátal, B. 1997: K náleзовé problematice mladohradištního pohřebiště v Radomyšli u Strakonice, *Archaeologia historica* 22, 61–96.
- Opravil, E.–Lutovský, M. 1993: Obsah kaptorgy z Dobrovíze – Inhalt der Kaptorga aus Dobroviz, *Archeologické rozhledy* 45, 139–142.
- Profantová, N.–Lutovský, M. 1996: K nálezům z raně středověkého pohřebiště u Libčan, okr. Hradec Králové, *Archeologické rozhledy* 48, 141–143.
- Sláma, J. 1990: Slované pohřebiště, in: Lochenice. *Prachistorica* 16, 103–134.
- Stránská, P.–Pavelková, J. 1993: Lidské kostrové pozůstatky ze zdi středověkého kostelíku v Mořině, *Zprávy památkové péče* 53, 285.
9. „Otevřená“ krajina – „Offene“ Landschaft
- Charvátová, K.–Charvát, P. 1992: Studna v otevřené krajině u Hvozdu, okres Rakovník – A salvage excavation at Hvozď, district of Rakovník (Bohemia), *Archeologické rozhledy* 44, 258–265.
- Kalferst, J.–Sigl, J. 1990: Archeologický výzkum „Staré boudy“ na k.ú. Špindlerův Mlýn v Krkonoších, *Zprávy Krajského muzea východních Čech* 17, 78–89.
- Klápště, J. 1993: Středověká keramika z Loktuše na Turnovsku, *Pojizerský sborník* 1, 58–62.
10. Zemědělství a výživa – Landwirtschaft und Ernährung
- Beranová, M. 1990: Chléb a sýr u českých Slovanů – Brot und Käse bei den böhmischen Slawen, *Archeologické rozhledy* 42, 398–401.
- Beranová, M. 1991: Archäologie und Botanik aus der Sicht des Archäologen (Anbau von Kulturpflanzen), in: *Palaeoethnobotany and Archaeology. International Work-Group for Palaeoethnobotany 8th Symposium Nitra - Nové Vozokany 1989*. Nitra, 37–50.
- Beranová, M. 1991: Slavic Harvest and Harvesting Implements until the Beginning of the 15th Century, *Ethnologia Slavica* 23, 7–34.
- Beranová, M. 1993: Versuche zur vorgeschichtlichen und frühmittelalterlichen Landwirtschaft, *Památky archeologické* 84/1, 97–119.
- Beranová, M. 1995: Die Ernte von unreifem Getreide im böhmischen Mittelalter, in: K. Kroll–R. Pasternak (eds.), *Res archaeobotanicae*, 9th Symposium IWGP. Kiel, 17–24.
- Smetánka, Z. 1991: Campus iuxta Suadow et iuxta Colasoy et iuxta Hriunatecz (K otázce systému obdělávání polí v raném středověku) – Campus iuxta Suadow et iuxta Colasoy et iuxta Hriunatecz (Zur Frage des Systemes der Felderbebauung im frühen Mittelalter), *Studia mediaevalia Pragensia* 2, 105–115.
11. Neagrární výroba – Nichtlandwirtschaftliche Produktion
- Čaletka, J. 1991: Časně středověké železářství v okolí Zálužic, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 28, č. 4, 340–342.
- Nováček, K. 1993: Klasifikace povrchových stop po zaniklé těžbě surovin, *Rozprawy Národního technického muzea v Praze* 128, *Studie z dějin hornictví* 23, 7–11.

- Nováček, K.–Vařka, P. 1992: Středověká výroba dehtu a smoly na Příbramsku I. Výzkum dehtařského pracoviště u Stěžova, Muzejní a vlastivědná práce 30 (100), 13–25.
- Richterová, J. 1991: Výrobní činnost na východním okraji agrárního území středověké Prahy – Die Produktionsstätigkeit am östlichen Rand des Agrarhinterlandes im mittelalterlichen Prag, *Archaeologica Pragensia* 159–186.
- Vařka, P. 1997: Železářský výrobní areál ze 12. století ve Slivenci – Ein Eisenverarbeitungsareal aus dem 12. Jahrhundert in Slivence, *Archaeologica Pragensia* 13, 121–129.
12. Hmotná kultura – Materielle Kultur
- Anderle, J. 1996: Pozdně renesanční kachle z fary v Boru – Spätrenaissance-Kacheln aus dem Pfarrhaus in Bor u Tachova (Haid), *Průzkumy památek* 3, 113–115.
- Fröhlich, J. 1992: Keramický vodovod ve Vratšově u Milevska, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 29, č. 1, 27–30.
- Hazlbaucr, Z. 1993: Nález renesančních materiálů v Praze 9-Horních Počernicích – The discovery of materials from the Renaissance in Prague 9-Horní Počernice, *Archeologické rozhledy* 45, 323–326.
- Korenčný, R. 1997: Nálezy vrcholně středověké až novověké keramiky ve Svatém Poli u Dobříše. Předběžná zpráva, *Středočeský vlastivědný sborník historický*, řada společenskovědní 15, 215.
- Krajčí, R. 1991: Stavební železo a uzavírací mechanismy na vrcholně středověkých lokalitách Táborska – Eiserner Baubeschläge und Verschlussmechanismen von den hochmittelalterlichen Lokalitäten in der Gegend von Tábor, *Archaeologia historica* 16, 323–344.
- Simota, V. 1992: Středověká odpadová jáma v Těchobuzi, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 29, č. 4, 268–269.
13. Duchovní svět – Geistige Welt
- Fröhlich, J. 1993: Stavební obětiny v archeologických nálezech, Výběr z prací členů Historického klubu při Jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 30, č. 4, 268–270.
- Vařka, P. 1991: Stavební obětiny z české a moravské středověké vesnice v archeologických pramenech – Die Baupfänder des böhmischen und mährischen mittelalterlichen Dorfes in den archäologischen Quellen, *Český lid* 78, 117–119.
- Vařka, P. 1994: Význam obřadů a zvyklostí spojených se stavbou vesnického domu pro poznání archaických představ o krajině a prostoru, in: J. Beneš–V. Brůna (ed.): *Archeologie a krajinná ekologie*. Most, 126–138.
14. Kontaktní obory – Nachbarwissenschaften
- 14.1. Historie a etnografie – Geschichte und Ethnographie
- Čechura, J. 1990: Rolnictvo v Čechách v pozdním středověku – Die Bauern in Böhmen im Spätmittelalter, *Český časopis historický* 88, 465–498.
- Edel, T. 1990: Dům zemědělské usadlosti 16. a 17. století v severovýchodních Čechách – Das Haus des landwirtschaftlichen Anwesens im 16. und 17. Jahrhundert in Nordost-Böhmen, *Archaeologia historica* 15, 57–68.
- Frolec, V. 1992: Dva světy: Ke genezi středověké návsi – Zwei Welten: Zur Genese des mittelalterlichen Dorfplatzes, *Archaeologia historica* 17, 305–326.
- Macek, J. 1991: K sémantice středověkého domu a jeho vnitřního členění – Zur Semantik des mittelalterlichen Hauses und seiner inneren Gliederung, *Husitský Tábor* 10, 47–66.
- Petráňová, L.–Petráň, J. 1991: Středověká lexikografie k názvosloví domu a jeho příslušenství – Mittelalterliche Lexikographie zur Terminologie des Hauses und seines Zubehörs, *Husitský Tábor* 10, 17–46.
- Škabrada, J. 1991: K možnostem srovnání středověkého a mladšího vesnického domu v Čechách – Zu den Möglichkeiten der Vergleichung des mittelalterlichen und des jüngeren Dorfhauses in Böhmen, *Husitský Tábor* 10, 67–86.
- Šmahel, F. 1990: Archeologické doklady středověké duchovní kultury – Archäologische Belege der mittelalterlichen Geisteskultur, *Archaeologia historica* 15, 295–310.
- Šmahel, F. 1990: Silnější než víra: magie, pověry a kouzla husitského věku, *Sborník vlastivědných prací z Podblanicka* 30/2, 31–51.
- 14.2. Klimatologie – Klimatologie
- Brázdil, R.–Kotýza, O. 1995: History of Weather and Climate in the Czech Lands I. Period 1000–1500. *Zürcher Geographische Schriften*, Heft 62. Zürich.
- Brázdil, R.–Kotýza, O. 1997: Kolísání klimatu v českých zemích v první polovině našeho tisíciletí – Climate fluctuation in the Czech lands during the first part of the last millenium, *Archeologické rozhledy* 49, 663–699.
- Kotýza, O. 1991: Vývoj řeky Ohře a zanikání středověkých vsí (Příspěvek k historické klimatologii a k dějinám osídlení dolního Poohří) – Die Entwicklung des Eger-Flusses und die Ortswüstungen. Ein Beitrag zur historischen Klimatologie und Siedlungsgeschichte des unteren Eger-Beckens, *Litoměřicko* 26 (1990), 5–29.

14.3. Archcobotanika – Archäobotanik

Jankovská, V. 1991: Pollenanalysen aus mittelalterlichen Objekten der Tschechoslowakei, in: *Palaeoethnobotany and Archaeology. International Work-Group for Palaeoethnobotany 8th Symposium Nitra - Nové Vozokany 1989*. Nitra, 127–131.

Sádlo, J.–Gojda, M. 1994: Roztoky: pokus o geobotanickou rekonstrukci vývoje kulturní krajiny (raný středověk – současnost) – Roztoky – an attempt at a geobotanical reconstruction of the development of cultural landscape from the early medieval period to the present time, *Archeologické rozhledy* 46, 191–204.

Tempír, Z. 1991: Paläo-Ethnobotanik und Agrargeschichte, in: *Palaeoethnobotany and Archaeology. International Work-Group for Palaeoethnobotany 8th Symposium Nitra - Nové Vozokany 1989*. Nitra, 305–306.

14.4. Archcozoologie – Archäozoologie

Petříčková, J. 1997: Osteologické nálezy z Česnovic, okr. České Budějovice, *Archeologické výzkumy v jižních Čechách* 10, 80–83.